

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Samråd i Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg
Titel	BUU alm.del - samrådsspørgsmål N
Målgruppe	Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg
Arrangør	Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg
Taletid	5 minutter
Tid og sted	Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg Tirsdag den 6. december 2011 kl. 14 Spørgsmål N er samrådets andet punkt

Disposition

1. **Indledning**
2. **Svar på spørgsmål N**
3. **Afslutning**

Spørgsmål N: ”Vil ministeren undersøge, om taxametersystemet kan erstattes af en anden form for finansiering af vores uddannelsesinstitutioner?”

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Alex Ahrendtsen (DF)

1. Indledning

- Spørgsmål N om taxametersystemet ligger i forlængelse af det samråd, som vi lige har været igennem.
- Som jeg nævnte under det punkt, har vi skrevet i regeringsgrundlaget, at vi vil nedsætte et udvalg, der skal udarbejde forslag til en taxameterreform, der fordele ressourcerne til ungdomsuddannelserne mere retfærdigt. Her tænker vi blandt andet på, at det i højere grad skal tage højde for uddannelsesstedernes forskellige geografiske og sociale udfordringer.
- Udvalget skal således have til opgave at se nærmere på, hvor det nuværende taxametersystem har nogle uhensigtsmæssige konsekvenser, og hvordan vi kan skrue på systemet, så ressourcerne fordeles mere rimeligt.
- Men det er ikke tanken, at udvalget skal finde på grundlæggende alternative tilskudsmodeller, der skal afløse taxametersystemet.

2. Svar på spørgsmål N

- Lad mig kort lige trække historikken og de grundlæggende principper i taxametersystemet op.
- Taxametersystemet opstod for ca. 20 år siden. Dengang fik uddannelsesinstitutionerne et budget, der var resultatet af konkret sagsbehandling i ministeriet. Bevillingen var en øvre ramme, og institutionerne kunne ikke som udgangspunkt foretage nogen større dispositioner uden godkendelse fra ministeriet.
- Denne detailstyring indebar, at der ikke var nogen tilskyndelse til at optage flere elever, for det var ikke sikkert, at man kunne få øget sin bevilling til de eks-

tra lærerlønninger og ekstra undervisningsmaterialer, der fulgte med de flere elever. Flere elever var flere udgifter, men det var ikke nødvendigvis flere indtægter.

- Uddannelsesinstitutionernes vej til større bevillinger var alene gennem påvirkning af ministeriets konkrete vurderinger. For alle parter var det en tung og ofte uigennemskuelig proces med et stort spild af ressourcer, der kunne have været anvendt til uddannelsesformål.
- For at løse disse problemer indførte man så taxametersystemet i sammenhæng med en fornyelse af institutionernes status som selvejende institutioner.
- Det ene ben – selvejet – indebærer, at skolerne fik meget større frihedsgrader – men samtidig et tilsvarende større ansvar for at opfylde de politiske mål inden for de fastsatte rammer. Skolernes øverste ledelse blev en bestyrelse, der især på erhvervsskoleområdet repræsenterer arbejdsmarkedets parter og de øvrige interessenter på skolens område.
- Det andet ben var så taxametersystemet, hvor skolernes bevillinger blev gjort afhængige af deres elevtal og en fastsat pris – taksten – pr. elev. Hermed fik skolerne en sikkerhed for, at deres udgifter til at optage flere elever blev dækket. Skolerne kunne derfor koncentrere sig mere på at udvikle og gennemføre uddannelses tilbud af høj kvalitet.
- Taxameterreformen for tyve år siden havde således følgende indhold:
- *For det første* uddelegerede den ansvar til de enkelte institutioner til at forny og udvikle skolen og opfylde de politiske målsætninger på baggrund af de konkrete forhold i lokalområdet.
- *For det andet* var reformen en massiv administrativ forenkling. Den etablerede et sammenhængende og gennemskueligt sæt spilleregler for alle uddannelsesinstitutioner, hvor fordelingen af pengene afhænger af nogle fastsatte kriterier i stedet for at afhænge af konkrete afgørelser i ministeriet.
- *For det tredje* sikrede reformen institutionernes økonomi ved en stigende elevtilgang. Taxametersystemet giver en tilskyndelse til at tiltrække og fastholde elever i uddannelse.
- *For det fjerde* indebærer reformen et incitament til bedre økonomistyring og resourceanvendelse på skolerne, da skolerne med de nye frihedsgrader kunne beholde de frigjorte ressourcer og anvende dem til udvikling og forbedringer af skolen.

- Selvejet og taxametersystemet har nu overlevet i tyve år, og i mellemtiden er de fleste andre uddannelsesområder overgået til disse principper.
- Det er sket, fordi principperne har fungeret – og fortsat fungerer. Diverse rapporter udarbejdet gennem årene har ikke kunnet pege på alternative finansieringsmodeller, der er mere hensigtsmæssige end taxametersystemet.
- Der er over 1.400 skoler og uddannelsesinstitutioner, der modtager statstilskud på ca. 30 milliarder kroner fra Ministeriet for Børn og Undervisning. Taxametersystemet udgør en meget effektiv administration af disse tilskud.
- Det er på den baggrund, at jeg ikke har tænkt mig, at vi skal opfinde en helt ny dyb bevillingstallerken.
- Indledningen til taxameterreformen begyndte for tyve år siden, og den var et svar på datidens udfordringer.
- Selvom vi med finansloven for 2012 blandt andet tilføjer ekstra midler til øget aktivitet, står vi nu med nye udfordringer i form af særligt 95 pct. målsætningen, og det er årsagen til, at vi vil gennemføre en ny reform, så vi får et taxametersystem målrettet nutidens uddannelsespolitiske udfordringer.
- Lad mig blot nævne et par enkelte udfordringer. Taxametersystemet giver det samme tilskud pr. elev. Det er enkelt og gennemskueligt, men det tager ikke højde for, at ikke alle elever har de samme forudsætninger for at gennemføre en uddannelse – og derfor kræver nogle flere ressourcer.
- Taxametersystemet giver også det samme tilskud pr. elev uanset hvor i landet, uddannelsesinstitutionen er placeret. Det tager således ikke højde for, at der kan være særlige udfordringer i yderområderne. Derfor er der allerede etableret forskellige former for udkantstilskud. Men vi vil gerne se nærmere på, om modellerne er rigtige og tilstrækkelige.
- Udvalget skal give taxametersystemet et serviceeftersyn på disse områder og pege på forbedringer, der kan tilpasse systemet til nutidens udfordringer.
- Og det er ikke nogen enkel sag. Vi skal sikre, at der ikke er nogen skoler, der får trukket tæppet væk under sig, når vi fordeler pengene på en ny måde. Derfor skal vi forberede denne reform grundigt og give institutionerne mulighed for at tilpasse sig ændringer i deres tilskud.

3. Afslutning

- I første omgang skal vi nu have nedsat et udvalg til at påbegynde arbejdet.

- En taxameterreform har stor betydning for de rammer, som vi giver de selv-ejende uddannelsesinstitutioner, og som de skal agere indenfor, når de skal opfylde de uddannelsespolitiske målsætninger, som vi fastsætter.
- Derfor synes jeg også, at vi skylder institutionerne at prøve at opnå en generel enighed om, hvordan disse rammer skal se ud. Hvis institutionernes rammevilkår ændrer sig grundlæggende efter hver valgperiode, er det vanskeligt for institutionerne at få ro til at udvikle deres uddannelsesstilbud og se resultaterne heraf. Og så bliver uddannelsesmålsætningerne ikke opfyldt.